

"El Kurdistan és com deu voltes Kosovo"

Ismet Xériff Vanly (1924) ha estat en contacte amb tots els líders kurds. Des dels anys 60 és el rostre més representatiu d'aquesta nació a l'estranger i dels més respectats a tot el Kurdistan. És conegut per la seva paraula i el seu esperit crític.

Nascut al barri kurd de Damasc, s'instal·là a Suïssa el 1949, on Ismet Xériff Vanly esdevindria historiador i jurista. Malgrat la seva lluita política a favor del poble kurd, Vanly no ha deixat mai d'escriure sobre la història i els orígens dels kurds. En l'actualitat prepara l'edició de la primera enciclopèdia kurda en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Orientals de l'Acadèmia Russa. President de l'Institut Kurd de Ciències i Investigació a Berlín, Vanly és també el president de la Comissió de Drets Humans del Parlament Kurd a l'Exili (PKE) amb seu a Brussel·les. Va ser víctima d'un atemptat dels serveis secrets iraquians el 1976 del qual sortí viu de miracle.

—*Com analitzaríeu el paper d'Europa en el cas Öcalan?*

—Els governs europeus han donat mostres de covardia en el cas Öcalan. El Parlament i el Consell europeus havien dit unes quantes vegades que calia iniciar converses polítiques per resoldre la qüestió kurda a Turquia. Però sempre han volgut acontentar les dues parts, denunciant el "terrorisme" del PKK. El terror ve del govern turc, però, la majoria de països europeus mantenen relacions comercials amb Turquia. El cas Öcalan ha posat de manifest una vegada més la manca d'una política comuna europea, on cada país defensa només els seus interessos. Si els governs europeus s'adonessin de l'enorme dependència de Turquia respecte la Unió Europea, aquests podrien pressionar molt més Turquia. Europa i els EUA saben el que passa al Kurdistan. El que Saddam Hussein va fer al Kurdistan iraquiana als anys vuitanta, el govern d'Ankara ho ha fet al Kurdistan turc. Els kurds es van veure obligats a recórrer a les armes després de tres cops d'estat a Turquia i la redacció de la Constitució de 1982 de caràcter repressiu. No hi ha-

via cap mitjà democràtic per a plantejar la qüestió kurda a Turquia. Després del cop d'estat de 1980, milers de persones varen ser detingudes al Kurdistan.

—*Encara és possible una intervenció d'Europa per defensar els drets d'Öcalan?*

—Es molt difícil. Europa ha tingut una oportunitat

única mentre el líder kurd es trobava a Roma. Els governs europeus haurien pogut donar garanties de seguretat a Öcalan, atorgar-li el dret d'asil en algun país i forçar una resolució pacífica de la qüestió kurda. Però els països europeus han deixat sola Itàlia. I això era un pes massa gran per a Massimo d'Alema. Pel que fa als successos posteriors, era evident que Turquia hagué de comptar amb l'ajuda dels serveis secrets nord-americans i israelians, ja que els turcs no tenen cap experiència en aquella regió d'Àfrica.

—*Quines són les garanties reals del judici a Öcalan?*

—Cap. Observant la llei turca i les acusacions, Öcalan només pot ser condemnat a mort. A més, els mateixos advocats europeus d'Öcalan han estat expulsats de Turquia i Öcalan es veurà obligat a tenir un advocat turc. Tanmateix, no estic segur que executin Öcalan. Segurament el mantindran tancat a vida, com a símbol de la victòria de tur-

quia sobre els kurds.

—*Quines poden ser les perspectives immediates pel PKK a Europa i al Kurdistan?*

—No puc parlar amb ple coneixement de causa, encara que al PKE pugui debatre amb col·legues del PKK. Crec que l'onada d'ira kurda en la diàspora és comprensible, encara que aquest tipus d'accions poden crear una reacció antikurda a Europa. En tot cas, la fi de l'activitat política d'Öcalan no significa la fi del PKK. Crec que a Occident no s'entén bé la importància del PKK pels kurds.

"El que Hussein va fer al Kurdistan iraquiana, Ankara ho ha fet al Kurdistan turc."

"En el cas de Turquia la solució seria un estat binacional amb dues entitats en peu d'igualtat: una de turca i una de kurda."

—Per què?

—El naixement del PKK ha permès el despertar de la consciència nacional de bona part dels kurds. Gràcies al PKK, la gent torna a aprendre llur llengua i s'han adonat de la situació d'explotació en què viuen. Després de la repressió brutal contra les diferents revoltes kurdes ocorregudes entre les dues guerres mundials, els kurds es desanimaren i molts d'ells es deixaren assimilar culturalment per sobreviure.

—La detenció d'Ocalan ofereix una oportunitat per a llançar iniciatives diplomàtiques des d'institucions com el PKE?

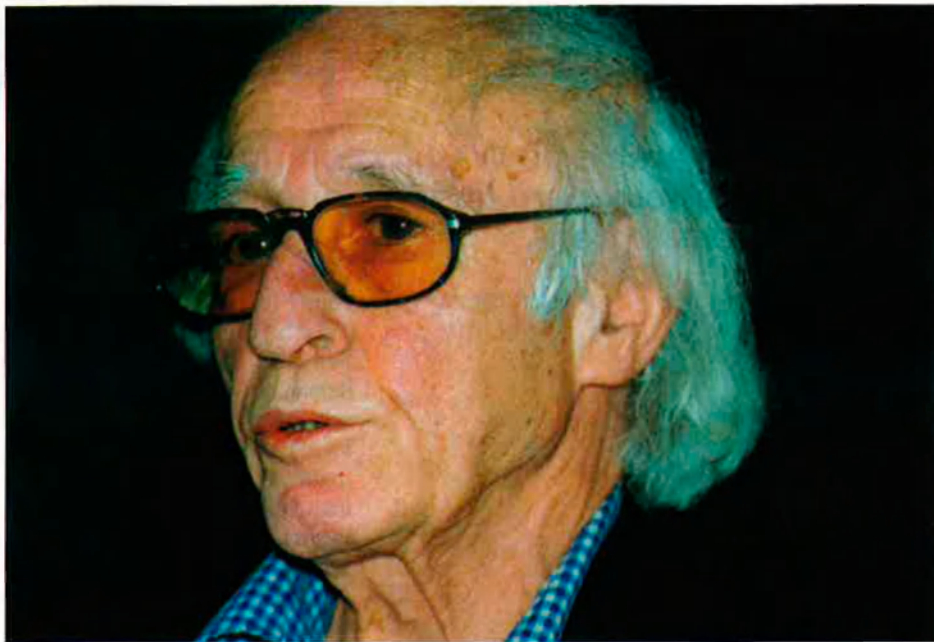
—Sí. Cal crear un moviment kurd que tingui ressò, utilitzant altres mitjans paral·lels a les manifestacions multitudinàries a les capitals europees. Volem crear un moviment internacional a favor d'una sèrie de reivindicacions legítimes, com el dret a l'autodeterminació dels pobles, la democràcia i l'abolició de la tortura. Un moviment que estigui obert a tots els partits polítics kurds però alhora independent d'ells. Treballarem per la creació d'un comitè internacional estructurat de manera flexible, amb patronatges de gent coneguda del món de les arts, la política i les lletres, amb comitès regionals als països europeus. El PKE podria servir de central per assegurar-ne la coordinació. Al mateix temps, cal protegir la persona d'Öcalan, que és un símbol. Tinc por que gràcies a les drogues, el líder del PKK sigui manipulat i digui coses "estranyes".

—A qui pot recórrer el poble kurd?

—Es tracta d'una lluita molt difícil, perquè existeix una gran hipocresia a nivell internacional. Per què parlar del Kosovo i no dels kurds? el problema del Kurdistan és un Kosovo multiplicat per deu. Hi ha una política de doble mesura a causa dels interessos comercials i geopolítics. Li recordo que Turquia forma part de l'OTAN.

—La polèmica creada per la negativa del govern espanyol a la celebració de l'assemblea anual del PKE al País Basc ha donat a conèixer a l'opinió pública l'existència d'aquesta institució. Quins són els seus objectius?

—El PKE aspira a representar el poble kurd però de fet, no pot representar tot el poble kurd, perquè existeix un parlament al Kurdistan iraquí. El PKE aspira a coordinar tots els comitès kurds a Europa i, sobretot, a llançar campanyes i establir contactes amb governs i parlaments europeus. Personalment hauria preferit que el govern espanyol també ens hagués donat suport. No sé com està el tema actualment, però crec que gràcies a l'estatut d'autonomia, els bascos són lliures de convidar a qui vulguin a llur parlament, sense tenir en compte l'opinió de Madrid. Espero que el govern

espanyol no anirà fins al final, i deixarà que es celebri l'assemblea al País Basc com ja hem fet a l'Haia, Roma, Brussel·les o Moscou. El govern espanyol hauria d'entendre que els kurds són un poble oprimat i que els seus representants tenen el dret de reunir-se per a debatre sobre el seu futur.

—Algunes veus crítiques diuen que el PKE és tan sols una altra organització dominada pel PKK.

—És fals. El PKK és representat al Parlament per dotze diputats d'un total de 68. Hem donat suport a la política del PKK només en la mesura que aquesta aspirava a l'obtenció d'una major democratització de Turquia i a l'assoliment d'un estatus especial per al poble kurd. Jo mateix he mantingut posicions contràries a les del PKK pel que fa als conflictes fratricides entre els diferents grups kurds a la frontera turco-iraquiana. Però al Parlament no hi ha aquest tipus de conflictes. Una raó és que els dos principals partits kurds iraquians (PDK i UPK) no tenen representació al PKE. Tanmateix, hi ha personalitats de totes les regions del Kurdistan (Iraq, Iran, Síria i Turquia) i també d'altres comunitats com els assírio-caldeans (de confessió cristiana).

—Un Kurdistan unit i independent és possible?

—És una aspiració natural. He parlat amb gent de totes les regions del Kurdistan, fins i tot amb comunitats deportades a Sibèria, i l'aspiració a un estat propi és present. Tanmateix, en el context actual és un objectiu impossible de realitzar per raons, sobretot, geopolítiques. Cal trobar solucions dins dels estats actuals treballant per a la seva democratització. És més, els països de l'Orient Mitjà no es podran democratitzar plenament si abans no troben una solució justa a la qüestió kurda a l'interior de les seves fronteres. La solució ideal per a mi seria la constitució d'estats federals. En el cas de Turquia, un estat binacional on hi hauria dues entitats polítiques en peu d'igualtat: una de turca i una de kurda. J. T.

Ismet Xeriff Vanly és un dels membres del Parlament Kurd a l'Exili. Vanly espera que "el govern espanyol no anirà fins al final i deixarà que se celebri l'assemblea al País Basc com ja hem fet a l'Haia, Roma, Brussel·les o Moscou."